

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 20. avgusta 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 97.

Električne naprave — ekspropriacija.

Zakon o proračunskih dvanajstih letih za mesec avgust, september, oktober in november 1925, objavljen v »Službenih novinah« št. 173 z dne 1. avgusta 1925, vsebuje v čl. 53. in 59. sledeče določbe:

»Dovoljuje se ekspropriacija privatne lastnine, odnosno ustanavljanje služnosti na breme privatne lastnine pri nepremičninah v svrhu gradnje in obdržanja vodov za provajanje električne struje v interesu državnih, oblastnih, občinskih in drugih podjetij obče koristi.

Potreba, obseg in pogoj ekspropriacije, odnosno služnosti, zlasti določanje odškodnine lastniku odvetega ali obremenjenega predmeta, se presoja po načelih in postopku, ki je predpisan za druge slučaje ekspropriacije privatne lastnine v onem delu države, kjer se nahaja predmet ekspropriacije.

Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše, obvezno moč pa dobi dne 1. avgusta 1925. leta... Ministrstva naj skrbijo, da se zakon izvrši.«

*

Uporaba električne energije je povzročila v zadnjih treh desetletjih preteklega stoletja, zlasti po konstrukciji dinamostroja (1887), po uvedbi žarnice (1881) in prenosa električne sile (1891) globoko segajoč preokret v produkcijskih in življenjskih razmerah. Svetovna vojna je kontingent in teritorij električne energije še razširila in povečala. Za smotren narodno-gospodarski razvoj v sedanji dobi je pa ukoriščanje električne energije na vseh poljih eden prvih in najvažnejših predpogojev. V Sloveniji zavzema elektrifikacija industrije, obrti in drugih gospodarskih panog vedno večji obseg. Ta del naše države je izredno bogat na vodnih silah, ki so le v neznatni meri ukoriščane, mogle bi pa preobraziti vse privatno in javno gospodarstvo ter ga povzdigniti na nivo drugih modernih držav. Elektrifikacija se vrši pri nas, kakor je to običajno pri prvih poizkusih, čestokrat brez pravega gospodarskega smotra. Nove električne naprave se grade ne računajoč z zahtevami sedanosti in bodočnosti in ne uvažajoč tehnične in gospodarske predpogoje, zaradi česar so se izkazali že dovršeni projekti po preteku par let kot neracionalni, odnosno vsaj ne tako rentabilni kakor bi morali biti z ozirom na dane pogoje.

Kako naj bi se električne naprave gradile, ali kakšen gospodarski načrt naj bi se izvajal, to je stvar gospodarske politike za elektrifikacijo naših krajev. Načelo je, da more dovesti do cilja samo organična gradnja električnih naprav, ki temelji na racionalnem gospodarskem načrtu. Predpogojev za to ne manjka, ker je padla z zakonom o razlastitvi za vse električne naprave, bodisi v javnem ali privatnem interesu, le da so obče-koristnega značaja, poslednja zapreka, ki je nemalo ovirala ali pa celo popolnoma onemogočila racionalno izvedbo projektov za elektrifikacijo industrijskih in drugih obratov.

Po dosedanjih zakonih je bila razlastitev v interesu privatnih električnih naprav v rednih razmerah vobče nemogoča. Izjema je bila dopustna le za dobo izrednih, po vojni povzročenih razmer, v smislu avstrijske cesarske naredbes z dne 16. oktobra 1914, drž. zak. št. 284, na podlagi katere je priznala tedanja deželna vlada za Slo-

venijo z razglasom št. 13.011, preds. z dne 18. novembra 1919, Ur. l. št. 165. iz leta 1919. elektrarni Fala v Mariboru, pravico razlastitve.

Sedaj je ustanovljena zakonita podlaga za razlastitev zasebne lastnine v interesu tudi privatnih električnih naprav, bodisi jake struje (za razsvetljavo, za gospodarske, industrijske in obrtne namene, bodisi šibke struje telefonske napeljave). Ako je dotično podjetje obče-koristno, za kar se smatra vsaka industrija in obrt ter obče vsi obrati, ki preskrbujejo konsumente s svojimi izdelki, ali jim nudijo, čeravno proti plačilu, gospodarske ali druge ugodnosti (telefon). V konkretnem slučaju bo odločevalo, da li je naprava obče-koristna, upravno oblastvo, ki bo nedvomno razsojalo po zmislu in namenu zakona in v interesu narodnega gospodarstva. Po dosedanjih zakonitih predpisih je bila naloga oblastva ugotoviti pogoje, pod katerimi bi bila naprava dopustna iz javnih ozirov, to je v interesu zdravstva, prometa, varnosti pred ognjem, v kulturnem in socialnem in drugem oziru, glede odstopa zasebne lastnine pa je oblastvo le posredovalo med strankami, da bi se dosegel sporazum. V nekaterih slučajih se je stvar pogodbeno uredila, v mnogih pa tudi ne. V slednjih slučajih je dobil podjetnik odlok, ki je z njim oblastvo konstatiralo, da je projektirana naprava iz javnih ozirov dopustna, zasebnopravno vprašanje pa naj se obravnava pred rednim sodiščem. Pretirane odškodninske zahteve, direktna nedostopnost ali zabranjenje od strani zasebnikov, je onemogočila gradnjo še tako potrebne in koristne električne naprave, ker je po čl. 37. naše ustave razlastitev zasebne lastnine dopustna le, ako to dovoljuje specialen zakon, katerega pa do dne 1. avgusta 1925 ni bilo.

D. Metod Dolenc:

Valutne razmere Sovjetske Rusije.

(Nadaljevanje.)

IV. Že v januarju 1924 je centralni komitet komunistične stranke sklenil resolucijo, da treba preiti k čvrsti valuti, ustaviti emisijo nekritih sovjetskih rubljev in izdati trajnovreden, vnovčljiv denar v kosih, ki so manjši od červonca, a to ne pozneje nego spomlad in v zvezi z preosnovno kmetijskega davka.

Dne 5. februarja 1924 je sledil znameniti dekret, ki je izrazil načelo, da se naj izda nov novce, ali izdaja se mora prilagoditi višini trgovinskega prometa. Nov novce je dobil ime »Gosudarstvennyj kaznačeski bilet« (državni blagajniški listek, Staatskassenschein), izdaja se je vršila v kosih po 1, 3 in 5 zlatih rubljev. Vse državne blagajne so morale te »bilet« sprejemati za davke in druga plačila po nominalni zlati vrednosti, a celokupna vsota teh drž. blag. listkov (bilet) se mora vsakega 1. dne v mesecu tako omejiti, da njih polovica ne sme presežati množino doslej v obtoku se nahajajočih červoncev.

Dne 15. februarja 1924 je že sledil drugi dekret državnega vodstva, ki je ukinil nadaljno tiskanje rubljev serije 1923; dalje se od tega dne naprej od strani ljudskega komisarja za finance takšni rublji ne smejo več izdajati; kar je še natisnjenih, naj se uničijo, v obtoku zastale količine ostanejo naj pač zakonito plačilno sredstvo, pa le dotlej, da bo svet ljudskih komisarjev to sploh preklical.

Z dekretom z dne 22. februarja 1924 se je odredila izdaja srebrnega in bakrenega kovanega denarja, ki mu gre značaj — dobiča. Srebrni denar ima 10, 15, 20 ali 50 kopek ali 1 rubelj, bakreni pa 1, 2, 4 ali 5 kopek. Ta drobni se mora jemati po kurzu: 1 rubelj srebrni ali bakrenih novcev je jednak 1 zlatemu rublju drž. blagaj. listkov (bilet). Do dne 1. januarja 1925 mo-

ralo, da je projektirana naprava iz javnih ozirov dopustna, zasebnopravno vprašanje pa naj se obravnava pred rednim sodiščem. Pretirane odškodninske zahteve, direktna nedostopnost ali zabranjenje od strani zasebnikov, je onemogočila gradnjo še tako potrebne in koristne električne naprave, ker je po čl. 37. naše ustave razlastitev zasebne lastnine dopustna le, ako to dovoljuje specialen zakon, katerega pa do dne 1. avgusta 1925 ni bilo.

V drugih državah se je pojavila nevzdržnost pravnega položaja, zgrajenega na zakonih, ki so vedno in povsod le refleksi gospodarskih, socialnih in kulturnih razmer svoje dobe, ravno kar se tiče ekspropriacije za električne naprave, so ponekod že davno pred nami.

Ker navedeni zakon ne vsebuje specialnih določb o postopku, nego določa le splošne smernice — po veljavnih ekspropriacijskih zakonih — je stvar oblastva, da obravnava zadevo po najprikladnejšem zakonu. V poštev bi prišel v prvi vrsti zakon z dne 18. februarja 1878, avstr. drž. zak. št. 30, o razlastitvi za gradnjo in obratovanje železnic, odnosno vodni zakoni, veljavni v poedinah bivših deželah sedanje mariborske in ljubljanske oblasti.

V zmislu člena 37. ustave se plača za razlašeni objekt pravična odškodnina, ki jo določijo zapriseženi cenilci.

štva ni mogel uspeti, ker zadruga ni- so bile dovolj močno fundirane.

Pojavi se programatična zahteva: Ker nedostaja prometnega novca in gredo cene kvišku, je treba začeti in izvesti širokogrudno politiko glede ustaljenosti cen in tržnih razmer. Pričeli so z ukazom z dne 29. februarja 1924, da morajo vsa podjetja, naj bodo državna, združena ali zasebna, ki se pečajo s trgovino na drobno, označiti na dobro vidnem mestu vse cene v zlatih rubljih in srebrnih kopekah. Dalje so ukazali (dekret istega datuma), da naj izračunajo lokalna oblastva višino dopustne riziko - premije. Spomladi 1924 pričinja t. zv. mirni boj zoper prvotno trgovino na drobno sploh, ki naj bi jo prevzela — zadruga. Ali že kmalu je moral Kamenev priznati, da je bil uspeh ničev (česar smo se že prej dotaknili).

Ker korektura denarnih razmer na boljše pri mali trgovini ni šla izpod rok, vrgli so se na veliko trgovino, osobito z žitom in industrijskimi proizvodi. Država je začela pri obeh intervenirati. V maju 1924 so sovjetski vodilni politiki ponosno izjavili, da o nadaljnem dviganju cen za žito ni govora. Ali — slaba letina, ki se je lani po obširnih pokrajinah Rusije pojavila, je že v juniju 1924 prinesla preobrat na slabšo stran. Pri trgovini z žitom na debelo so stvar do septembra 1924 spravili vsaj v pravi tir, ali pri podrobni trgovini z žitom in mlevskimi izdelki pa je ostalo pri kolebanju in dviganju cen.

Spomladi 1924 je narisal Ljeningov naslednik A. N. Rikov za Novo Evropo (Zagreb) velik program, kako bodo kmetom pomagali, napovedoval je zamenjanje vseh davkov, ki so se dajali v naravnih pridelkih, v denarne davke, oproščanje od vseh posebnih doklad, ki so jih do takrat pobirala lokalna oblastva, slednjič nadomestitev sovjetske valute z novo, trdno. Dočent Hans-Jurgen Seraphim (Vratislava) pa je v novembru istega leta ugotovil, da je vprašanje še nerešeno, ali se bodo dale trgovske cene na debelo in na drobno smotreno regulirati, ker je nova ruska valuta že zopet izgubila pravo kupno vrednost.

Drugačne razmere pa so vladale glede velike industrije. Tu je država imela in ima neposredno kontrolo, ker sme državnim trustom in sindikatom, po tudi akcijskim družbam sama imenovati gospodarske voditelje. Razen tega je bila velika industrija od države odvisna tudi še financijelno. V tem pogledu se je v resnici posrečilo sovjetski vladi, da je izposlovala znižanje cen za industrijske proizvode na debelo in na drobno. Gori naveden program Rikova s ponosom gleda na dviganje industrije, ker je število delavcev v oktobru 1922, ki je znašalo 887.548, do spomladi 1. 1924 poraslo na 1.000.804, torej za 25 odstotkov. (M. Bronskij je v isti številki »Nove Evrope« malo drugače računal, ko je povišek industrijskih delavcev od leta 1921-22 do leta 1922-23 označil samo z »epo petinko«). Vsekakor pa je mogel Rikov pokazati na padanje cen industrijskim proizvodom. Tudi Seraphim priznava slednje dejstvo na podstavi statističnih podatkov, ali on je še vedno skeptičen: zdi se mu padec cen le tehnično izveden, gospodarsko pa neupravičen; pri tem citira rek A. Bluma (z dne 18. marca 1924 v Ekonom. Žižn) v nemškem prevodu tako: »Eine sinnlose Preisfestsetzung ohne gleichzeitige Senkung der Gesteuerungskosten kann zu nichts Gutem führen.« (Konec prih.)

Drago Potočnik:

Produkcija premoga v Sloveniji.

Kriza svetovnega premogarstva odseva tudi v našem gospodarstvu. Ne pojavlja se sicer v tako ostrih oblikah kakor v drugih državah (Anglija, Porurje itd.), vendar pa je opaziti, da je začelo padanje produkcije zaradi manjših naročil državnih železnic in pojemajočega konsuma industrije, ki ne obratuje v svoji veliki večini več normalno. Vendar pa v Sloveniji še ni slišati o znižanju cen premoga, kar bi brez dvoma zlasti v industriji znižalo režijske stroške in na ta način oživilo konjunkturo.

Lansko leto je prineslo v Sloveniji rekordno produkcijo, katere višek je bil v januarju, toda v poznejših mesecih, zlasti v aprilu, maju in juniju je konstatirati padeč produkcije na minimalno višino.

Kako se je gibala produkcija in oddaja premoga, kaže sledeča tabela (v tisoč ton):

Produkcija	jan.	febr.	marec	april	maj	junij
181.3	160.5	163.3	135.9	122.9	124.8	
Oddaja žel.	92.0	86.9	81.7	64.4	58.7	63.6
„ brod.	1.2	0.9	0.7	—	—	—
„ ind.	52.2	35.5	38.9	36.6	35.1	35.3
„ raz.	18.5	11.8	11.0	7.6	7.5	7.8
Izvoz	12.7	8.9	6.1	5.0	5.6	7.8
Last. por.	16.2	13.9	15.1	13.8	12.7	12.7
Oddaja	192.7	157.5	153.4	129.5	119.5	126.1

Skupno je znašala produkcija v prvih šestih mesecih t. l. 898.867 ton napram 953.937 tonam v prvi polovici lanskega leta, ter 935.588 tonam v prvi polovici leta 1923.

V prvi polovici leta so premogovniki oddali: železnicam 447.222 ton, brodarstvu 2.817 ton, industriji 233.689 ton, raznim strankam 64.173 ton, izvozili pa so v inozemstvo 46.086 ton (v prvi polovici lanskega leta 67.277 ton); lastna poraba rudnikov je znašala 84.299 ton.

H koncu naj sledi še tabela o zalogah in številu zaposlenega delavstva:

Zaloge koncem meseca	Število delavstva
Januar	38.814 ton 12.705
februar	41.511 ton 13.068
marec	51.432 ton 12.892
april	59.753 ton 12.522
maj	63.226 ton 12.299
junij	61.969 ton 12.369.

Zbor Gremija za pol. okraj Slov. Ljubljana in Prevalje.

Občni zbor Gremija trgovcev za politični okraj Slovenjgradec in Prevalje se je vršil dne 12. avgusta 1925. leta v dvorani gostilne Eichholzerja v Slovenjgradcu. Občni zbor je otvoril gremialni načelnik g. Janko Klun, ki je pozdravil navzoče člane in Zveznega tajnika g. Ivana Mohoriča.

Po otvoritvi je prečital tajnik Gremija zapisnik zadnjega občnega zbora in zapisnik zadnje odborove seje. Nato je poročal načelnik g. Klun o delovanju Gremija v preteklem letu ter dal po končanem poročilu besedo Zveznemu tajniku g. Mohoriču, kateri je podal stvarno poročilo o delovanju Zveze trgovskih gremijev in za drug za Slovenijo v splošnem, ter o uspehih, katere je dosegla ta stanovska organizacija za svoje članstvo. Poročilo Zveznega tajnika je bilo z odobravanjem vzeto na znanje.

Tajnik Gremija je nato podal tajniško poročilo, iz katerega posnamemo: Rešilo se je 564 različnih dopisov, članov je 46 protokoliranih in 470 neprotokoliranih, od katerih jih 37 ne izvršuje obrt. Odjavilo je 84 članov svojo obrt, dočim jih je 20 na novo prijavi. V sled priklopite občine Šmartin ob Paki k srezkemu poglavarstvu Gornjigrad je odpadlo od gremija 34 obrtnikov, nasprotno se je s priklopite občine Spodnji Dolci in Kozjek 13 članov pridobilo.

Trgovin z mešanim blagom je 150, pri katerih je 62 trgovskih pomočnikov in 85 vajencev. Sprejelo se je 19 trgovskih vajencev, 29 je bilo oproščenih, 4 so pa prostovoljno izstopili.

Računski zaključek za leto 1924 izkazuje sledeče: Dohodki 58.272.82

Din, izdatki pa 37.316.98 Din, torej je ostalo koncem leta 1924 v dobro 20.955 Din 84 p. Proračun znaša za leto 1925 skupaj 23.734 Din 50 par, dočim bi dohodki znašali 23.770 Din. Ostala svota z leta 1924 skupaj 44.725 Din 84 par. Predvideni izdatki leta 1925 23.734 Din 50 par ostane koncem leta torej 20.991 Din 34 par. Proračun kakor tudi članarina sta bila soglasno sprejeta. Sklenilo se je, da se vrši prihodnji občni zbor od 1. do 15. maja v Dravogradu.

Pri raznoterostih se je na predlog g. Blatnika sklenilo posredovati na merodajnem mestu, da se doseže podaljšanje tarifne deklasifikacije izvoznega lesa od razreda B na razred C, ki velja za sedaj samo do 31. septembra. Dalje se je izrazila želja, da bi novi obrtni red odgovarjal sedanjim razmeram osobito še posebno za Slovenijo. Konečno je bil sprejet predlog g. Blatnika glede odprave davka na telesne delavce, kakor tudi predlog, ki zahteva da se vse trošarinske naredbe pred vstopom razglase pravočasno v časopisu.

Konečno je načelnik g. Klun apeliral na vse navzoče da podpirajo stanovsko glasilo »Trgovski list« in jih naproša da med članstvom delujejo na to, da bode sleherni član naročen na stanovsko glasilo. Pohvalno omenja zlasti vsebino »Trgovskega lista«, ki prinaša poleg izbranih informativnih in podučnih člankov vse važne odredbe, naredbe, razglase itd. ter konstatira da je v njem podano vse kar potrebuje trgovec v svojem poslovanju z raznimi oblastvi in uradi, kakor tudi v svojem obrtu.

Ker je bil dnevni red izčrpan, je načelnik g. Klun zaključil občni zbor ter se vsem navzočim ponovno zahvalil za številno udeležbo.

Savič:

Podeželske trgovine.

(Konec.)

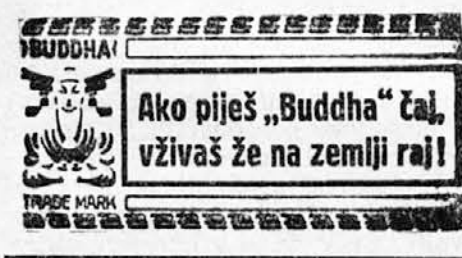
Letovanje meščanov na deželi je bilo s tem, da se na deželi ni moglo ničesar kupiti, skoraj onemogočeno. Človek, ki gre na deželo, da se odpočije in uživa, noče ničesar pogrešati. Zato se je pri nas ukoreninila razvada, da hodijo meščani na letovišče v draga kopališča ali v inozemstvo. Tudi ako bi meščan dobil pri seljaku stanovanje, bi moral od gladu umreti, ako noče ali ne more jesti koruznih žgancev in mleka. Na deželo se ne more vsega vzeti s seboj, kar se potrebuje, a če tudi bi se vzela s seboj vsa zaloga, ti vendar od časa do časa kaj zmanjka in po to bi moral iti do 10 ur daleč v mesto. Na deželi se ne dobi niti sladkorja, niti piva, kisle vode, limonade, čokolade, kava, niti se ne more kupiti za razbit kozarec, krožnik nadomestilo; absolutno ničesar se ne more kupiti na deželi. Zato nihče tudi ne misli, da bi šel na deželo. Pogosto so posamezni bolniki v Zlatiboru, ki so se nastanili pri seljakih, proklinjali trenutke, ko so se odločili, da gredo na deželo, da si jim je klima izredno ugajala.

Industrija se ali ni osnovala, ali pa, če se je osnovala, se ni to izvršilo v takem obsegu, v kakršnem bi se morala. Ako se mora iti kupovat vsako deko sladkorja, bonbonov, vsako steklenico pijače, vsako vrstico, platno, ruto itd. v mesto ali v trg, se v dveh slučajih v enem gotovo ne gre in raje trpi pomanjkanje, nego bi delal dolgo pot. S tem pa trpi produkcija. In za vasi, ki so celo zimo zasnežene ali sicer nedostopne, se morajo zaradi pomanjkanja trgovin odreči za cele mesece najnujnejšim potrebščinam.

Mesta se niso okoristila s škodo drugih, kajti, če so imele podeželske trgovine slabe kupčije, se zato v mestih ni prav nič več prodalo. Tako ni imel od manjše potrošnje nihče nobene koristi. Mestne trgovine bodo slej ko prej ostale to, kar so sedaj, namreč središče trgovine. Trgovine na periferiji Beograda ne delajo nikake konkurence trgovinam v Knez Mihajlovi ulici, kajti ravno na dobrih kupčijah periferijskih trgovin slone tudi dobre kupčije v trgovinah v sre-

di mesta, ki dobavljajo blago periferijskim trgovinam. Ravnotako bi mestne in trške trgovine na deželi dobavljale blago podeželskim trgovinam in kolikor bolj bi prospevale podeželske trgovine, tem bolj bi tudi uspevale kupčije v mestih in trgih. Pa če bi mestne trgovine na drobno tudi manj prodale, ali pa tem več prodale na debelo. A tega se ni bati, ker bi se konzum v primeru, da bi smele podeželske trgovine prodajati vse blago brez izjeme, izdatno povišal. V kraju, v katerem seljak prodaja svoje pridelke, pa naj jih prodaja v mestu ali na deželi, bo nakupil tudi svoje potrebščine, ker jih bo imel na razpolago v večji izbiri ravno ob trenutku, ko dobi denar za svoje pridelke.

Zakon o podeželskih trgovinah omejuje konzum in ovira s tem trgovino in razvoj industrije, onemogoča razvoj večjih potreb, in te so nagibi za delo in napredek, dalje preprečuje dobre trgovske odnose med mestom in deželo preko podeželskih trgovin in končno preprečuje letovanje na deželi. Zaradi tega se name-rava ta zakon z novim obrtnim redom razveljaviti. Uveljavila se bo, za kar je skrajni čas, svobodna trgovina, ki je v skladu s trgovsko politiko, katero vlada proglašala.

Trgovina.

Oddaja veleprodaj tobačnih izdelkov v zakup. Veleprodaje tobačnih izdelkov se oddajo za čas od 1. januarja do 1926 do 31. decembra 1927 v zakup. Ponudbe se bodo javno sprejemale dne 27. t. m. v upravi državnih monopolov v Beogradu. Zakupni pogoji so na vpogled pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, pri vseh srezkih upravah in oddelkih finančne kontrole ter pri tobačni tovarni v Ljubljani.

Velike množine lesenih zabojev za eksport pomaranč in limon potrebuje neka italijanska tvrdka v Padovi. Interesantom je njen naslov na razpolago v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Nakup acetonovega olja. Tvrdka v Ameriki želi nakupiti večje množine acetonovega olja. Natančneje izvejo interese v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Enotna zbornica za Črno goro. V Črni gori, kjer dosedaj trgovina, obrt in industrija še ni imela zakonitega zastopstva po vzoru trgovskih, obrtniških in industrijskih zbornic v drugih pokrajinah, se ustanovi na podlagi pooblastila, katero daje vladi zadnji dvanajstinski zakon, zbornica za trgovino, obrt in industrijo za Črno goro v Podgorici.

Monopol vžigalic na Poljskem. Poljsko finančno ministrstvo je sklenilo pogodbo z angleško družbo »International Match Corporation« za oddajo v zakup državnega monopola vžigalic. Pogodba predvideva med drugim ustanovitev na Poljskem nove delniške družbe z delniško glavnico v iznosu 5 milijonov zlotov, ki bi imela namen, da eksploatira monopol vžigalic. Monopol se prepusti družbi za dobo 20 let proti letni zakupnini v iznosu 5 milijonov zlotov. Razen tega se družba zaveže, da dovoli poljski vladi posojilo v iznosu 6 milijonov dolarjev, plačljivih v 20 letih.

Mednarodni sejem v Lwowu. Na mednarodnem velesejmu v Lwowu, ki se bo vršil od 5. do 15. septembra t. l., na katerem je rezerviran poseben paviljon za razstavljalce naše kraljevine, bo v času od 7. do 10. septembra tudi poseben sejem za svinje, ovce, živino, domače zajce in živino za pleme. Udeleženci in posetniki razstave bodo imeli 75 odstotni popust pri izdaji vizumov in 66 odst. popust na železnicah za povratno potovanje na vseh izhodnih postajah. Za točnejše informacije se je obrniti neposredno na direkcijo sejma v Lwowu.

Skopljanska trgovska zbornica na frankfurtskem sejmu. Kakor nam poročajo, se udeleži skopljanska trgovska zbornica frankfurtskega sejma, ki se vrši od 4. do 7. oktobra, s posebno razstavo opija raznih vrst iz Južne Srbije.

Konkurzni oklic. Razglašen je konkurz o imovini Ludovika Heršiča, posestnika in trgovca v Ljubljani, Friškovec št. 6. Prvi zbor upnikov pri deželni sodišču v Ljubljani v sobi št. 140 dne 20. avgusta 1925 ob devetih. Oglasitveni rok do dne 24. septembra 1925, o imovini Pon-graca Traunčkarja, trgovca v St. Ilju pod Turjakom. Prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Slovenjgradcu dne 20. avgusta 1925 ob devetih. Oglasitveni rok do dne 1. oktobra 1925, ter o imovini Vinka Mauka, trgovca z meš. blagom v Rakovcih, srez Ptuj. Prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Ormožu dne 29. avgusta 1925 ob devetih. Oglasitveni rok do dne 3. oktobra 1925.

Denarstvo.

Amortizacija. Na prošnjo Gabriele Vo-grincec v Studencih se uvede postopanje v svrhu amortizacije sledečih vrednostnih papirjev, ki jih je baje prosilka izgubila, ter se njih imejatelj pozivlja, da uveljavi tekom 6 mesecev svoje pravice. Sicer bi se po preteku tega roka proglasilo, da je hranilna knjižica Mestne hranilnice v Mariboru št. 3580/133709 z vlogo 2401 dinar 78 par, glaseča se na ime Alojzij Sprager, brez moči. — Okrožno sodišče v Mariboru, 13. avgusta 1925.

Naknadna prijava depoa vrednostnih papirjev naših državljanov pri poštni hranilnici na Dunaju. Poštna hranilnica, podružnica v Ljubljani objavlja: Prilikom prenosa depoa vrednostnih papirjev naših državljanov iz poštne hranilnice na Dunaju se je ugotovilo, da preko 20.000 deponentov ni prijavilo svojih depejev odn. ni pooblastilo poštne hranilnico v Sarajevu, da izvrši prenos istih. — Z ozirom na dejstvo, da se med depoi nahaja za približno nomin. Kr. 6.000.000.— predvojnih rent, za katere mora naša država po mirovnem ugovoru izdati druge naše obveznice, in preko nomin. 3 milijonov kron ostalih vrednostnih papirjev — ne vpoštevajoč vojna posojila — se pozivljajo lastniki še ne prijavljenih depejev, da prijavijo svoje depoe naknadno v Sarajevu in sicer neposredno pismeno filiali poštanske štedionice v Sarajevu ter da isto pooblaste za prenos depejev iz Dunaja. — Prijavi mora vsak lastnik depoa priložiti: 1. Rentno knjižico odn. dokument o depou (Deposchein); v primeru izgube teh dokumentov mor lastnik ru izgube teh dokumentov mora lastnik škodo, ki bi nastala z oddajo depoa; 2. dokaz o državljanstvu kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Državljanstvo se dokazuje: z domovnico ali s potrdilom občine, da je posilec pristojen v katerokoli občino kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ali z odlokom, da mu je priznано državljanstvo naše kraljevine, ali z dekretom, da je imenovan za državnega uradnika; 3. dokaz, da prosilec od 16. julija 1920. dalje nima nobenega domicila odn. sedeža v avstrijski republikli. Kot dokaz domicila izven meja avstrijske republike služi: potrdilo policije ali občine, da prosilec ne stanuje na avstrijskem ozemlju ali da ima stalno prebivališče v naši kraljevini.

Stanje vlog v ljubljanski podružnici poštne hranilnice meseca julija t. l. — Ljubljanska podružnica poštne hranilnice je imela po stanju dne 30. junija t. l. 52.756.855.05 Din vlog, po stanju koncem julija t. l. pa samo še 43.271.508.16 Din, kar znači, da so vloge v Sloveniji padle skoraj za 9 milijonov dinarjev. Vloge so se znižale samo še pri podružnici v Zagrebu za 4 milijone Din, dočim so pri ostalih podružnicah narastle in sicer v Beogradu za skoraj 7 milijonov Din in v Sarajevu za dva milijona dinarjev.

Davki in takse.

Določbe glede posebne pridobnine v zakonu o budžetskih dvanajstinah avgust—november 1925. Zveza industrijcev na slovenskem ozemlju kraljevine SHS v Ljubljani je poslala svojim članom naslednjo okrožnico: Zakon o budžetskih dvanajstinah, ki je bil objavljen v Službenih Novinah broj 173—XXXVI, od 1. avgusta 1925 in je istega dne stopil v moč, vsebuje važne določbe glede posebne

pridobnine, koje plačujejo podjetja, zavezana javnemu polaganju računov. Citiramo te določbe iz čl. 8., VI.: »Na teritoriju cele kraljevine smatrajo se režijskim stroškom plačani vojni in povojni pribitki: (60% v Hrvatski, Slavonski in Vojvodini dve tretjini od pribitka po 90 odstotkov, 60% v Sloveniji in Dalmaciji, 30% izredni pribitek v vsej kraljevini); davek na poslovni promet, invalidski davek in vojno komorski prispevek; vse občinske, mestne, okrajne, okrožne in oblasne doklade. — Podjetja, vezana javnemu polaganju računov, so dolžna dati na zahtevo finančne oblasti vpogled v svoje knjige in račune. — Državni organi, kateri vrše vpogled, dolžni so čuvati tajnost in ne smejo vpogled raztegniti na nič drugega nego na ono, kar vpliva na pravilno odmero davka, ki ga plačajo podjetja. — Pooblašča se minister financ, da o vsem tem predpiše bližnje naredbe s Pravilnikom in da s tem izvrši izenačenje davčnih bremen, v kolikor to pri teh davčnih obveznicah dopušča-jo zakonski predpisi.« — Po prednjem se tedaj naštetih pribitki oz. davki in doklade smatrajo režijskim postavkam in se v istem razmerju zmanjša davčna odmerna podlaga. Osobite važnosti je, da veljajo za odbitne postavke avtonomne doklade (občinske, okrajne, oblasne doklade). S tem je saj v nekoliko olajšano davčno breme in posebne pridobnine in je ustrezno zahtevi, katero smo skupaj s Centralo industrijskih korporacij in Trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani skozi dalj časa odločno zastopali. — Na tem mestu nam je dolžnost, da izrekamo svojo zahvalo g. dr. Fran Windischerju, ki je menda kot prvi z iskreno vnemo in večšo stvarnostjo propagiral odbitnost avtonomnih doklad in je prednjačil v tej naši skupni akciji. — Znano je, da se je iz zakona o budžetskih dvanajstih v poslednjem trenutku črtalo maksimiranje občinskih in okrajnih doklad. Glasna opozicija proti takemu maksimiranju je bila politično razumljiva, stvarno pa manj utemeljena. Tudi če bi se avtonomne doklade na posebno pridobnino maksimirale, bi še vedno tvorile poglaviti vir (avtonomnih) dohodkov za občine in okraje, dočim se dandanes ta vir avtonomnih dohodkov izrablja v previsoki meri. Mi smo teke politične težave predvidevali in baš zato smo se vse več založili za odbitnost avtonomnih doklad.

Statistika avtonomnih doklad za leto 1924. — Finančna delegacija v Ljubljani objavlja v Uradnem listu št. 78, statistiko o avtonomnih dokladih za leto 1924, ki nam kaže, da tvorijo doberšen del naše davčne obremenitve ravno avtonomne doklade, ki se pobirajo na direktne davke. Na bivšem Kranjskem se je pobralo za l. 1924. na 6,092.298 Din državnega davka 12,865.187 Din doklad, to je dvakratni znesek državnega davka, od katerega se pobirajo. Se neugodnejše je v tem oziru na bivšem Štajerskem in Koroškem, kjer se je pobralo na 5 milijonov 63.596 Din državnega davka 19 milijonov 885.671 Din doklad, torej skoraj štirikratni državni davek. V Prekmurju, za katero so podatki posebej izkazani, se je pobralo v l. 1924. na 342 tisoč 418 Din državnega davka 599.402 Din avtonomnih doklad, v celi Sloveniji pa na 11,498.312 Din državnega davka v celoti 33,350.260 Din doklad in sicer za okr. blagajne in okrajne zastope 9 milijonov 791.021 Din, za okrajne ceste (na Kranjskem) 3,928.016 Din, za zdravstveno okrožja 380.345 Din, za občine 17 milijonov 165.187 Din, za zbornico 2 milijona 85.691 Din. V ljubljanski in mariborski oblasti je 2175 davčnih občin. Od teh se je pobralo do 100% doklade v 118, do 200% doklade v 265, do 300% doklade v 413, do 400% doklade v 393, do 500% doklade v 306 in preko 500% doklade v 700 občinah. — Občutnost teh doklad je uvidela tudi finančna uprava, vsled česar je odredila, da se morajo v posameznih občinah pobirati diferencirane občinske doklade v prilog hišnomajemnemu davku, ki bi pri nediferenciranih dokladah absorbiral celoten hišni donos.

Carine

Za carino na uvoz romunskega lesa. Bečkerečka zbornica za trgovino in industrijo je sklenila zahtevati od vlade, naj se uvede za les iz Rumunije uvozna carina. Ta predmet je sedaj prost carine in

zaradi svoje nizke cene močno konkuri- ra našemu lesu.

Carinski prejemki v tretji desetini meseca julija t. l. V tretji desetini meseca julija t. l. so naše carinarnice pobrale 55,656.146 Din carine. Največ so pobrale carinarnice: Beograd-Sava 7,192.291 Din in Beograd-žel. postaja 5,574.965 dinarjev, skupaj 12,767.256 Din, Zagreb-pošta 1,949.022 Din in Zagreb-kolodvor 8,184.549 Din, skupaj 10,133.531 Din, Ljubljana 4,577.656 Din, Maribor 4 milijone 35.664 Din, Subotica 2,695.787 Din, Novi Sad 2,419.350 Din, Sarajevo 2 milijona 181.267 Din, Skoplje 2,146.592 Din in Split 2,021.272 Din. Cel mesec julij t. l. se je pobralo 159,300.419 Din carine, dočim se je pobralo v mesecu juniju t. l. samo 144,891.171 Din in se v višjem znesku brez dvoma kažejo prve posledice nove carinske tarife, ki je stopila v veljavo dne 20. junija t. l. Za primerjavo navajamo, da se je leta 1924. pobralo v mesecu juliju 135,004.520 Din in v mesecu juniju 107,115.862 Din carine.

Promet.

Ministrstvo pošte za mednarodni profesorski kongres. O priliki mednarodnega kongresa profesorjev, ki se vrši koncem meseca avgusta v Beogradu, postavi ministrstvo pošte v zborovalnih dvoranah tega kongresa posebne brzojavne in radiofonske instalacije, ki naj omogočijo hitro poročanje o razpravah kongresa.

Telefonski material iz Nemčije. Šel telefonske mreže v Beogradu je prejel iz Nemčije za ministrstvo pošte in telegrafa večjo količino telefonskega in telegrafskega materiala. Bo li od tega materiala dobila delež tudi Slovenija, da se vsaj za silo nadomesti železna žica z bakreno, da ne bomo še dolgo časa imeli telefonske zveze, na katerih je skoro nemogoče vršiti pogovore?!

Poštna zveza Praga—Trst—Split. — Češkoslovaška republika je sklenila uvesti aeroplansko poštno službo iz Prage do morja in Trsta in event. tudi do Splita. Med Italijo in Češkoslovaško so se že pričeli razgovori, na kar se bodo stavili naši državi končni predlogi.

Telefonska zveza Rogatec z Avstrijo. V torek se je vzpostavila direktna telefonska zveza Rogatec—Gradec in Rogatec—Dunaj. Taksa za razgovore je na prvi prog 2, na drugi prog 2 in pol zlata franka. Za poziv se plača en frank.

Izvoz in uvoz.

Opozoritev uvoznikom in izvoznikom. Ker ne izpolnjujejo mnogi uvozniki in izvozniki svoje obveznosti, dane pooblaščenim zovodom v zmislu čl. 11. in 16. pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami, je minister financ bil v zadnjem času primoran uporabiti določila člena 27. pravilnika o prometu z devizami in valutami in je v smislu tega člena

nekatero trgovce tudi kaznoval. Ker taki trgovci kompromitirajo na ta način prostost v poslovanju z devizami in valutami, ki je omejena samo v toliko, da je predpisana dolžnost opravljanja danih obvez pri pooblaščenih bankah je ministrstvo financ naslovalo na naše zbornico za trgovino, obrt in industrijo vlogo s prošnjo, da opozori vse svoje člane, da se držijo striktno predpisov o opravičevanju danih obvez, ker je to tudi v njih interesu in da ustvarjajo z nasprotnim postopanjem nepotrebno delo tako generalnemu inspektoratu kakor tudi samim sebi.

Nemška zunanja trgovina v mesecu juniju t. l. Stanje nemške zunanje trgovine se je v mesecu juniju t. l. izpremenilo v toliko, da se je pasivnost trgovske bilance za blagovni promet zvišala na 323 milj. mark, dočim je znašala v mesecu maju t. l. samo 266 milj. mark. Posebno se opaža znatno povečanje uvoza potrebnim in padanje uvoza surovin in celokupnega izvoza. Kako se je gibala zunanja trgovina v mesecu juniju t. l., kažejo sledeče številke:

Uvoz 1925; v milijonih zlatih mark			
Skupina blaga	junija	julija	
1. Ziva živina	15.046	12.946	
2. Potrebščine in pijače	344.450	292.712	
3. Surovine in polfabr.	484.926	520.588	
4. Fabrikati	164.766	167.101	
blagovni promet	1,009.188	993.347	
5. Zlato in srebro	62.600	90.447	
Skupaj	1,071.788	1,083.794	

Izvoz 1925; v milijonih zlatih mark			
Skupina blaga	junija	julija	
1. Ziva živina	730	982	
2. Potrebščine in pijače	34.357	40.175	
3. Surovine in polfabr.	120.201	137.796	
4. Fabrikati	580.436	549.049	
blagovni promet	685.724	728.002	
5. Zlato in srebro	1.988	4.174	
Skupaj	687.712	732.176	

Uvoz: Druga skupina izkazuje znaten porast v iznosu 51.7 milj. mark in sicer žito 11.9, ječmen 12.1, mast itd., zmanjšanje pa kava, sladkor, maslo in južno sadje. Tretja skupina se je napram prejšnjemu mesecu znižala za 35.7 milj. mark in to: tekstilno blago za 40.5, dalje cink, surovi tobak in premog, dočim se je uvoz stavbenega lesa zvišal za 13.4, dalje železna ruda itd. Četrta skupina izkazuje ravnotako nazadovanje za 2.3 milj. mark. Uvoz tekstilnega blaga se je znižal za 7.2, uvoz železnih predmetov pa povečal za 3.1. Razlike glede drugih fabrikatov so neznatne. **Izvoz:** Druga skupina je nazadovala za 17.6 milj. mark. Najbolj je nazadovala kalijeva sol in sicer za 6.7 milj. mark. V četrti skupini se je izvoz zmanjšal za 18.6 milj. mark. Posebno so nazadovale kemikalije (za 6.2) in električni predmeti (5.7), dočim se je izvoz norimberškega blaga in muzikalij napram prejšnjemu mesecu znatno popravil.

morju za prihod, za izlete in za odhod, brezplačno bodo prejeli vse publikacije kongresa in bodo deležni vseh ugodnosti, ki se bodo pravočasno objavile v programu.

Mednarodni sejem v Solunu, ki se je imel otvoriti 18. oktobra t. l., se je iz tehničnih razlogov preložil na mesec september prihodnjega leta.

Letina na Grškem. Letošnja letina na otoku Krfu in tudi po ostalem grškem ozemlju je jako ugodna. Letošnji pridelki bodo zadostovali za potrebe Grške za dobo 5 do 6 mesecev.

Stanje posevkov in žetev v Avstriji. Po uradnih podatkih so ozimni posevki do meseca junija t. l. lepo napredovali. Ozimna pšenica ima izdatno klasje, ozimna rž je neobičajno visoka, ozimni ječmen pa so že začeli žeti. Jaro žito je nekoliko v rasti zaostalo. Jara pšenica dobro uspeva, jara rž je začela cvesti in jari ječnem je jako gost, oves pa se ne more razvijati. Koruza polagoma uspeva, fižol obeta zadovoljiv pridelok, krompir pa je nekoliko zaostal, a se kljub temu lepo razvija. Sladkorna pesa se dobro razvija in lepo napreduje. Košnja prve detelje je že končana. Sadno drevje se letos posebno dobro razvija v rasti, zato je pa sad tembolj zaostal in ne obeta posebnega pridelka.

Državna borza dela v Mariboru. Od 9. do 15. avgusta t. l. je bilo pri tej borzi dela 144 prostih mest prijavljenih, 171 oseb je iskalo službe, v 52 slučajih je borza posredovala uspešno in 4 osebe so odpotovale; od 1. januarja do 15. avgusta pa je bilo 4433 prostih mest prijavljenih, 6573 oseb je iskalo službe, v 1841 slučajih je borza posredovala uspešno in 483 oseb je odpotovalo.

Nova karta za področje poštne direkcije v Ljubljani. Direkcija pošte in brzojava je izdala novo pregledno karto »Poštne zveze v področju direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani«. Karto je dobili, dokler traja zaloga, pri vseh večjih poštah proti plačilu 5 dinarjev.

Italija si nabavlja premog na Poljskem. — Italija se je odločila, da si prične nabavljati premog na Poljskem. Te dni je prejela prvo pošiljko, ki je dospela po železnici.

Anglija za priključitev Avstrije k Nemčiji? »Times« priobčuje članek svojega dunajskega dopisnika o sedanjem položaju v Avstriji. Dopisnik naglašja izredno velik preokret na boljše, ki se je kljub vsem težočam uveljavil tekem zadnjih treh let. Najtežavnejši problem je sedaj izboljšanje neugodne trgovinske bilance. Pri tem je velika ovira tarifna politika sosednih držav, ki ne dovoljujejo, da bi mogla Avstrija, ki ne prideluje dovolj živil, svojo potrebo na živilih kriti s svojim izvozom. Temu se pridružuje še nemška tekma in pa zmanjšana kupovalna moč širokih ljudskih slojev. Končno pravi dopisnik, da je danes v Avstriji splošno zmagalo prepričanje, da Avstriji ne preostaja drugega, nego da se pridruži Nemčiji. Strah, da bi nemška industrija nadvladovala avstrijsko, je minil, odkar so postale očite dejanske razmere v Stinesovem gospodarstvu. Za združitev je tudi delavstvo, ki upa od tega boljših delovnih razmer. Danes je 80 odstotkov avstrijskega prebivalstva za priključitev k Nemčiji.

Porast števila delniških družb v Italiji. V preteklem letu se je ustanovilo v Italiji 1630 delniških družb z celokupno glavnico v iznosu 905 milijonov lir. Delniško glavnico je povišalo 1175 družb za celokupni iznos 5.109.000.000 lir. Razpustilo se je 18 družb, katerih likvidacija je znašala 39 milijonov lir.

Vsebina angleško-francoskega sporazuma. Posebni poročevalec lista »Petit Parisien« v Londonu piše o sporazumu, ki se je dosegel med Briandom in Chamberlainom glede varnostnega pakta, tole: Ako bo Nemčija zaprosila za vstop v Društvo narodov pred septembrom, se ji bo dovolil le provizoričen sprejem; ta se bo spremenil v definitiven šele tedaj, ko bo Nemčija zvesto izpolnila vse obveznosti, ki jih določajo klavzule razorožitvene pogodbe. Na drugi strani si pridržuje Anglija pravico do primernih sankcij proti Nemčiji v slučaju, da ne bi ista izvrševala reparacijske obveznosti. Dopisnik »Matina« javlja, da se da vprašanje vzhodnih mej najboljšje rešiti na ta način, da se jih postavi pod zaščito Francije in Društva narodov. »Journal« naglašja, da si Francija pridržuje pravico

VSE ZAHTEVA DOBRO ZLATOROG MILO!

Razn.

Svetovni kongres telegrafičnega saveza. Svetovni kongres telegrafičnega saveza se vrši začetkom septembra v Parizu. Zadnji kongres se je vršil leta 1908 v Lizboni. Na kongresu bodo razpravljali o novem pravilniku za mednarodni telegrafični promet.

Mednarodni šumarski kongres v Rimu leta 1926. V Rimu se bo vršil meseca maja prihodnjega leta velik mednarodni šumarski kongres. Odbor za reorganizacijo kongresa je že na delu. V odboru so osebnosti izredne organizatorne sposobnosti in kongres bo imel brez dvoma naj-

boljše uspehe. V programu so samo aktualna vprašanja, ki so mednarodnega interesa v popolnem smislu besede. Istočasno se bo vršila tudi šumarska razstava in podvzeli se bodo naučno-praktični izleti v najinteresantnejša šumarska svetovna področja. Kongresa se bodo udeležili delegati vlade, zavodov, združenj in posamezniki, ki se bodo pravočasno pojavili in plačali takso v iznosu 50 francoskih frankov na naslov: Comité du Congrès Internationale de Sylviculture a Rome. Institut International d'Agriculture (Villa Umberto I. Rome). Udeleženci kongresa bodo imeli naslednje ugodnosti: popust na vožnji po suhem in

do podpiranja svojih vzhodnih zaveznikov za slučaj, da bi jih Nemci napadli. Glede Porenja je Francija upravičena ukreniti vse primerne korake, ako bi Nemčija kršila čl. 42. in 43. versailleske mirovne pogodbe. Seveda je Briand zagotovil Chamberlainu, da Francija ne bo začela vojnih operacij radi malenkostnih incidentov.

Pogajanja za odplačevanje evropskih dolgov. Iz Newyorka poročajo, da je takoj v začetku pogajanj med belgijsko in ameriško komisijo za ureditev medzvezniških dolgov prišlo do nesporazuma. Ameriška komisija je zahtevala, da evropske države dolžnice začno takoj odplačevati dolgove, če tudi v manjših obrokih. Belgijski delegati vztrajajo na tem, da se odplačevanje uredi po plačilni možnosti posameznih držav. Ako bodo pogajanja med Belgijo in Ameriko ugodno zaključena, bodo sledila tudi pogajanja s Francijo in Italijo. Ako pa se bodo sedanja pogajanja izjalovila, zastopa ameriška komisija stališče, naj se pogajanja z drugimi evropskimi državami odgode na nedoločen čas.

Ljubljanska borza.

Dne 19. avgusta 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921, den. 75; Loterijska drž. renta za vojno škodo, den. 286; Celjska posojilnica d. d., Celje, den. 201, bl. 204; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 225, bl. 265; Merkantilna banka, Kočevje, den. 100, bl. 104; Prva hrv. štedionica Zagreb, den. 850; Slavenska banka d. d., Zagreb, bl. 66; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana, den. 175, bl. 185; Strojne tov. in livarne d. d., Ljubljana, den. 110; Trboveljska prem. družba, Ljubljana, bl. 340; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana, den. 116; Stavbna družba d. d., Ljubljana, den. 165, bl. 180.

Blago: Hrastovi dueli, 44 mm, od 1.33 do 2.17 m dolž., fco meja trans., bl. 1050; črni bor-bordonali, od 3 do 8 m dol., od 30/30 do 50/50 fob Gruž, bl. 650; hrastova drva, 1 m dolž., suha, fco nakl. post., 4 vag., den. 17.50, bl. 17.50, zaklj. 17.50; bukova drva, suha, 1 m dolž., fco Ljubljana, 1 vag., den. 21, bl. 21, zaklj. 21; pšenica domača, fco Ljubljana, den. 275; koruza sremska, fco Postojna, trans., 1 vag., den. 237.50, bl. 237.50, zaklj. 237.50; oves slav., par. Ljubljana, bl. 195; lane-no seme, Ia, fco Ljubljana, den. 550.

Tržna poročila.

Tržne cene za meso v Mariboru (15. avgusta). Govedina: 1 kg govejega mesa 10 do 19, vampov 6 do 8, pljuča 6 do 8. Teletina: 1 kg teletine 12.50 do 15, jetra 12.50 do 15, pljuča 8 do 9. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa 15 do 22.50, salo 25 do 27.50, črečna mast 15 do 20, pljuča 7 do 8, jetra 12 do 15, slanina sveže 22 do 25, papricirane 30 do 32, prekajene 30 do 37.50, mast 25 do 32, prekajeno meso 25 do 34, gnjati 36 do 43. Klobase: 1 kg krakovskih 38 do 40, brunšviških 19 do

25, pariških 26 do 28, posebnih 26 do 28, hrenovk 32 do 34, kranjskih 36 do 38, 1 komad prekajenih 5 do 7. Perutnina: En piščanec, majhen 17.50 do 20, večji 20 do 27.50, kokoši 32.50 do 50, race 17.50 do 27.50, gosi 45 do 62.50, puran 80, zajec domač, majhen 5 do 10, večji 30 do 40 Din. — Mleko maslo sir in jajca: 1 liter mleka 2.50 do 3, smetane 12 do 15, 1 kg surovega masla 40 do 44, čajnega 50, kuhanega masla 50 do 60, ementalkega sira 120, polementalkega 50, trapistnega 20 do 30, grojskega 35 do 40, tilsitskega 30 do 40, parmazan 90 do 100, 1 kos sirčka 3 do 7.50, eno jajce 1 do 1.25 Din.

Cene špecerijskemu blagu v Mariboru (15. avgusta). 1 kg kave I. 50 do 90, pražene 55 do 90, soli 4.50, testenin 9 do 17.50, sladkorja v prahu 16.50, v kristalu 14 do 14.50, v kockah 16 do 16.50, škroba, pšeničnega 12, riževega 25, riža 7 do 15, 1 liter namiznega olja 24 do 30, 1 kg mila 16 do 18 Din.

Mlevski izdelki na trgu v Mariboru (15. avgusta). 1 kg pšenične moke št. 0 6 do 6.50, št. 2 5.25 do 6, št. 5 5 do 5.50, št. 6 4.50 do 5, št. 7 4 do 4.50, prosene kaše 6, ješprenja 7 do 15, otrobov 2.25, koruzne moke 3 do 3.50, koruznega zdroba 4 do 5, pšeničnega 7, ajdove moke št. 1 8, št. 2 7 Din.

Vinski trg. Izgledi letine so v večini vinogradov povoljni. V Banatu notirajo bela vina iz leta 1923 Din 7, črna vina iz leta 1924. Din 5. V Bački 13% vina 9 do 11 dinarjev, v Srbiji je trgovina zelo slaba. Boljša črna vina notirajo 10 do 12, slabša 9 do 10, bela boljša 10 do 12, črna

Mama — mama,

glej to je pravo „GAZELA“ - milo, ki se tako krasno peni, da snažno in belo perilo ter prihrani trud in delo.

GAZELA MILO

9 do 10. V mariborskem in ljutomerskem okraju vinogradi niso posebno trpeli od vremenskih nezdoljivosti in peronospor. V mariborskem okraju notira vino iz leta 1924. Din 8 do 9, v ljutomerskem pa 10 do 12 Din.

Dunajski goveji sojem (17. avgusta). Dogon 3650 komadov: od tega iz Jugoslavije 1375. Prvovrstno blago se je pocenilo za 5, ostale vrste za 10 do 15 grošev pri kg. Notirali so za kg žive teže v šilingih: voli I. 1.70 do 1.85 (izjemno 1.90 do 2.15), II. 1.40 do 1.60, III. 1.15 do 1.35, biki 1.25 do 1.65 (1.75), krave 1.10 do 1.40 (1.60), slaba živina 0.65 do 1.10.

Dunajska borza za kmetijske produkte (17. avgusta). Ameriške novice koncem prošlega ledni so zabeležile v pšenici in rži padec do 6 centov. Samo turščica se je podražila za 1 cent. Dunajsko tržišče je zabeležilo majhno oslabiljenje cen. Promet slab. Notirajo na debelo v šilingih za 100 kg vzljučno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 40.50 do 41.50, s Potisja 43.50 do 45, nova 42 do 42.50, rž: domača 30.75 do 31.25; ječmen: domači 34 do 44, slovaški 34 do 51; turščica: 31.50 do 32.50; oves: domači 30 do 32.

Cene živini v Marselju. V Marselju so notirale dne 24. julija t. l. sledeče cene, računajoč za 100 kg žive teže: Voli in krave I. vrste 820 do 880 frankov, II. 700 do 800 frankov; ovni in ovce I. 700 do 775, II. 600 do 675; teleta I. 1000 do 1170, II. 900 do 975; jagnjeta I. 1050 do 1150, II. 900 do 1000; domače svinje 850 do 875; koze 350 do 500 frankov.

Kupujte samo pri JOSIP PETELINC-U LJUBLJANA

otroške majce, damske nogavice, kopalne hlače, kravate, naramnice, galanterijo, dišeča mila, palice, nahrbtnike, najnižja cena na veliko in malo blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Dobava, prodaja.

Dobava bencina. Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani priredi na osnovi čl. 86. do 98. zakona o državnem računovodstvu na dan 15. septembra 1925 ob 11. uri v svojem uradnem posloju v Ljubljani, Sv. Jakoba trg št. 2, soba št. 42, pisмено dražbo za dobavo 12.000 kg bencina. Pogoje za dražbo je mogoče vpogledati in dobiti pri tej direkciji, soba št. 42, ob delavnih urah od 7. do 13. ure. Kavecija, ki znaša 5, za inozemce 10 odstotkov vrednosti ponujenega blaga, se mora plačati predstojniku pomožnega urada direkcije pred dražbo, a najkasneje na dan dražbe do 10. ure.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 31. avgusta t. l. ponudbe glede dobave vodokaznih stekel in glede dobave stearinskih sveč in loja, do 2. septembra t. l. glede dobave zavornjakov in glede dobave kisika, do 10. septembra t. l. glede dobave svinca, glede dobave različnega orodja ter glede dobave usnatih torbic in map. (Pogoji itd. na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije). — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 12. septembra t. l. ponudbe glede dobave smrekovega lesa. — Dne 12. septembra se bosta vršili pri Direkciji državnih železnic v Subotici ofertalni licitaciji glede dobave žebeljev in plošč ter glede dobave hrastovih pragov. —

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 30. avgusta t. l. ponudbe za dobavo 2 kilovatnih števecov za izmenično strujo. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 1. septembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave materiala za gornji stroj (skretnice). — Dne 4. septembra t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 180.000 kg ovsaa. — Dne 15. septembra t. l. pri poštini direkciji v Ljubljani glede dobave 12.000 kg bencina. — Dne 15. septembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave zavornjakov. — Dne 16. septembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave materijala za modelerje in livarje.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

WINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

prporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznovrstno

rudniško vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za dl-

žave z električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGOI

TISKARNA
„MERKUR“

Trg. ind. d. d.

LJUBLJANA

Simon Gregorčičeva ulica

št. 15

Tiska časopise, poset-

nice, knjige, brošure,

letake, cenike, pravila,

lepake, vse trgovske

in uradne tiskovine itd.

v eni in v več barvah

Lastna knjigoveznica

Telefon št. 552

Račun pri pošl. ček. zavodu

št. 15.108

Kolesa in šivalne
stroje kupujte edino le pri
Josip Petelinc-u

znanka

Grizner, Phönix in Adler

ter posamezne dele za kolesa in

stroje, pneumatike, Igle Lamerr.

Ljubljana, blizu Prešernovega

spomenika. Pouk v vazenju je

brezplačen.

Na veliko! Na malo!

Ia Knoch-jermena za pogon

Vedno na

skladišču.

A. Lampret

Ljubljana

Krekov trg št. 10. — Tel. št. 247

Oglašajte

v „Trgovskem listu“!